

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-04-27

Närvarande: F.d. regeringsrådet Leif Lindstam, f.d. justitierådet Lars Dahllöf och regeringsrådet Carina Stävberg.

Kreditvärderingsinstitut

Enligt en lagrådsremiss den 14 april 2010 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om kreditvärderingsinstitut,
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Maria Tornell.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om kreditvärderingsinstitut

Den föreslagna lagen innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

4 och 5 §§

I 4 och 5 §§ regleras Finansinspektionens tillsyn över kreditvärderingsinstitut. Bestämmelserna kompletterar artikel 23.3 i förordning (EG) nr 1060/2009. Av första stycket i artikel 23.3 framgår att behöriga myndigheter ska i enlighet med nationell rätt ha befogenhet att vid utövandet av sina tillsynsbefogenheter få tillgång till dokument, begära upplysningar, genomföra kontroller på plats och begära uppgifter över tele- och datatrafik.

I 4 § regleras rätten att få tillgång till dokument, begära upplysningar och begära uppgifter över tele- och datatrafik. Denna rätt gäller i likhet med andra stycket i artikel 23.3 i förhållande till kreditvärderingsinstitut, personer som medverkar i kreditvärderingsverksamhet, kreditvärderade enheter och anknutna tredje parter, de tredje parter till vilka kreditvärderingsinstituten ger i uppdrag att utföra vissa uppgifter eller viss verksamhet och andra personer som på annat sätt har samband med eller är knutna till kreditvärderingsinstitut eller kreditvärderingsverksamhet.

Den i 5 § föreskrivna befogenheten att genomföra en undersökning är avsedd att motsvara befogenheten enligt artikel 23.3 c i förordningen att genomföra kontroller på plats. I motsats till de i 4 § angivna befogenheterna får undersökning enligt 5 § genomföras endast hos ett kreditvärderingsinstitut och hos ett företag som har fått i uppdrag av ett kreditvärderingsinstitut att utföra visst arbete eller vissa funktioner.

I den allmänna motiveringen i lagrådsremissen anförs, att det inte framkommit att man i den aktuella förordningen velat utöka de behöriga myndigheternas möjligheter att utföra platsundersökningar

jämfört med vad som följer av andra EU-rättsakter inom finanssektorn.

Lagrådet, som har förståelse för att befogenheten att genomföra undersökningar begränsas, konstaterar att andra stycket i artikel 23.3 inte gör någon skillnad mellan de olika befogenheter som regleras i artikeln. Visserligen anges befogenheten att få tillgång till dokument omfatta "varje slag av dokument" och upplysningar kan begäras "från varje person" men motsvarande bestämmelse saknas i fråga om befogenheten att begära uppgifter över tele- och datatrafik liksom beträffande befogenheten att genomföra kontroller på plats. Trots likheten i detta avseende mellan de två sist nämnda befogenheterna har i 5 § endast den som avser kontroller på plats begränsats till vissa av de i artikel 23.3 andra stycket angivna objekten.

Enligt Lagrådets mening är den i remissen gjorda tolkningen av artikel 23.3 c svår att förena med lydelsen av artikel 23.3 andra stycket. Lagrådet finner därför att befogenheten att genomföra undersökningar bör behandlas på samma sätt som övriga befogenheter enligt artikel 23.3 första stycket.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt förslaget ska lagen träda i kraft den 1 augusti 2010 samt anmärkning och straffavgift få beslutas endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.

Den bakomliggande EU-förordningen trädde i kraft den 7 december 2009. Av artikel 40 framgår att de kreditvärderingsinstitut som bedrev verksamhet inom gemenskapen före den 7 juni 2010 (befintliga kreditvärderingsinstitut) som avser att ansöka om registrering enligt förordningen ska anta alla nödvändiga åtgärder för att följa dess

bestämmelser senast den 7 september 2010. Enligt Lagrådets mening kan det därmed inte bli aktuellt att i fråga om sådana kreditvärderingsinstitut besluta om sanktioner enligt EU-förordningen eller den nya lagen för överträdelser som skett före sistnämnda datum.

Lagrådet anser vidare att tidpunkten för möjligheten att besluta om sanktionerna anmärkning och straffavgift enligt den nya lagen bör vara densamma för såväl kreditvärderingsinstitut som bedrev verksamhet före den 7 juni 2010 som kreditvärderingsinstitut som påbörjat sin verksamhet först senare.

I sammanhanget kan nämnas att vid föredragningen inför Lagrådet har uppgetts att lagstiftningsärendet är något försenat och ikraftträdandetidpunkten därför något osäker.

Lagrådet föreslår mot den angivna bakgrunden att ikraftträdandet bestäms till den 7 september 2010 och att anmärkning och straffavgift ska kunna beslutas endast för överträdelser som har skett efter nämnda tidpunkt. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skulle då få följande lydelse:

1. Denna lag träder i kraft den 7 september 2010.
2. Anmärkning och straffavgift får beslutas endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.